

BIJLAGEN FINANCIEEL JAARVERSLAG

Inhoudsopgave bijlagen bij Financieel jaarverslag 2019

Bijlage I	Verdeling bijdrage per gemeente	Pagina 2
Bijlage II	Overzicht MuziekLab projecten	Pagina 3-5
Bijlage III	Resultaten projecten Cultuur in School	Pagina 6-7
Bijlage IV	Friciekosten	Pagina 8
Bijlage V	Activiteitenverslag Cultuur in School	Pagina 9-39

Bijdrage gemeenten	Exploitatiesubsidie 2019	Subsidie t.b.v. CIS 2019	Totaal 2019
Haarlem			
Exploitatiesubsidie	€ 1.423.912		€ 1.423.912
Combinatieregeling		€ 148.614	€ 148.614
Combinatieregeling HG/Sociaal Domein	€ 20.000		€ 20.000
CultuurMenu		€ 74.500	€ 74.500
HIT		€ 14.581	€ 14.581
Matching subsidie Cultuurparticipatiefonds		€ 89.389	€ 89.389
HG/Sociaal Domein	€ 28.000		€ 28.000
Kenniscentrum		€ 102.205	€ 102.205
	€ 1.471.912	€ 429.289	€ 1.901.201
Overige gemeenten			
Heemstede bijdrage CultuurMenu		€ 19.920	€ 19.920
Bloemendaal bijdrage CultuurMenu		€ 23.837	€ 23.837
Zandvoort bijdrage CultuurMenu		€ 20.992	€ 20.992
	€ -	€ 64.749	€ 64.749
Totaal inkomsten gemeenten	€ 1.471.912	€ 494.038	€ 1.965.950

Combinatieregling Gemeente Haarlem	Fte	Realisatie
<i>Bijdrage Gem. Haarlem per fte €33025,33</i>		
Activiteiten PO	0,57	€ 18.824
Activiteiten VO	0,52	€ 17.173
MuziekLab	2,75	€ 90.820
Cultuurcoach	0,50	€ 16.513
Coördinatie PO activiteiten	0,08	€ 2.642
Coördinatie VO activiteiten	0,08	€ 2.642
Sociaal Domein	1,00	€ 20.000
	5,50	€ 168.614

Bijlage II Overzicht Muzieklab projecten	
Voorjaar 2019 ML Programma onder schooltijd	NLU
Basisschool De Brandaris	
Alles is muziek (3-4) voor twee groepen 3 en 4	25
Werelddrummen (5-6) voor twee groepen 5 en 6	25
Componeren in de klas (7-8) voor een groep 7	17
Spelen met muziek (1-2) voor twee groepen	20
Maak je eigen musical (7-8) voor een groep 8	23
Basisschool De Cirkel	
Spelen met muziek (3-4) voor twee groepen 3	22
Spelen met muziek (3-4) voor twee groepen 4	22
Werelddrummen (5-6) voor twee groepen (gr6 en 6/7)	25
Werelddrummen (7-8) voor drie groepen (1x7 en 2x8)	41
Basisschool De Dolfijn	
Musical (5-6) voor drie groepen	42
Musical (7-8) voor drie groepen	47
Basisschool De Zonnewijzer	
Muziek en beweging (1-2) voor vijf groepen	110
Maak je eigen song (7-8) voor twee groepen 7	37
Maak je eigen song (7-8) voor twee groepen 8	37
Iedereen een instrument voor drie groepen 5	131
Spelen met muziek voor drie groepen 3	33
Spelen met muziek voor twee groepen 4	22
Alles is muziek voor drie groepen 6	41
Willem van Oranjeschool	
Inzet vakleerkracht koor	36
Zing 't! (7-8) voor een groep	15
Zing 't! (5-6) voor een groep	14
Werelddrummen (5-6) voor een groep	20
Zing 't! (3-4) voor een groep	15
Ter Cleffschool	
Iedereen een instrument (5-6) voor drie groepen 6	131
Popwerkplaats (7-8) voor drie groepen 7	144
Basisschool De Molenwiek Dalton	
Maak je eigen musical (7-8) voor twee groepen 8	41
Don Boscoshool	
Spelen met muziek (3-4) voor twee groepen	22
Muziek en beweging (1-2) voor drie groepen	33
Antoniusschool	
Muziek en beweging (1-2) voor 3 gr 10 x 30 min	23
Mix it! (7-8) voor twee groepen	63
Maak je eigen musical (3-4) voor twee groepen	30
Beatrixschool Haarlem	
Werelddrummen (5-6) voor twee groepen 5	25
Popwerkplaats (7-8) voor twee groepen 7	106
DansLab (3-4) voor twee groepen 4	25
Alles is muziek (3-4) voor twee groepen 3	29
Mix it! (7-8) voor twee groepen 8	63
Iedereen een instrument (5-6) voor twee groepen 6	93
DansLab (1-2) voor vijf groepen - 8 lessen	58
Dreefschool	

Muziek en beweging (1-2) voor 5 gr 10 x 30 min	38
Tijo Van Eeghenschool	
Zing 't! (1-2) voor 3 groepen 10 lessen x 30 min	26
Iedereen een instrument 2 gr x 8 lessen	77
Zing 't (3-4) voor twee groepen	17
Schoolvereniging Aerdenhout-Bentveld	
Inzet vakleerkracht blok 2	45
Basisschool De Wilgenhoek	
Workshop t.b.v. naschoolse lessen	11
Inzet vakleerkracht	110
Begeleiding en opzet schoolkoor	13
Basisschool De Wadden, locatie Boerhaave	
Muziek en Taal voor 5 groepen 1/2	45
Basisschool De Globe	
Muziek en taal voor twee groepen 1/2	11
Kindcentrum de Molenwerf	
Spelen met muziek (3-4) voor twee groepen	66
Voorjaar 2019 ML Programma naschool	NLU
Haarlem Noord Zuid (Vijf deelnemende scholen) gitaar, hoorn, keyboard, viool, klarinet, saxofoon cello	339
Boerhaavewijk (vijf deelnemende scholen) gitaar, viool, dwarsfluit, keyboard	259
Voorjaar 2019 ML Organisatie	NLU
Ondersteuning	151
Project ieder kind een Instrument	3
Extra uren	4
Subtotaal	2915

Najaar 2019 ML Programma onder schooltijd	NLU
Basisschool De Cirkel	
Iedereen een instrument (5-6) voor twee groepen 5	96
Alles is muziek (3-4) voor twee groepen 2xgr3	25
Alles is muziek (3-4) voor twee groepen 2xgr4	25
Alles is muziek (5-6) voor twee groepen 2xgr6	25
Basisschool De Dolfijn	
Componeren in de klas voor drie groepen. 6/7,7,8	41
Basisschool De Zonnewijzer	
Spelen met muziek (3-4) voor drie groepen 4	33
Iedereen een instrument (5-6) voor twee groepen 5	96
Alles is muziek (5-6) voor drie groepen 6	37
Spelen met muziek (3-4) voor drie groepen 3	33
Zing 't! (7-8) voor drie groepen 7	37
Zing 't! (7-8) voor drie groepen 8	26
Willem van Oranjeschool	
Spelen met muziek (3-4) voor een groep	11
Zing 't! (7-8) voor een groep	12
Iedereen een instrument (5-6) voor twee groepen	96
Inzet vakleerkracht koor blok 1	18
Ter Cleeffschool	
Mix it! (7-8) voor drie groepen 8	95
Basisschool De Molenwiek Dalton	

Popwerkplaats (7-8) voor drie groepen	204
Don Boscoschool	
Iedereen een instrument (5-6) voor twee groepen	78
Antoniusschool	
Spelen met muziek (1-2) voor twee groepen	22
Maak je eigen musical (7-8) voor twee groepen	45
Beatrixschool Haarlem	
Maak je eigen musical (3-4) voor twee groepen 4	33
Spelen met muziek (1-2) voor vier groepen 1/2	44
Dreefschool	
Spelen met muziek (1-2) voor vijf groepen 1/2	55
Basisschool De Wilgenhoek	
Iedereen een instrument (5-6) voor twee groepen	96
SBO Professor J.J. Dumontschool	
Iedereen een instrument (5-6) voor twee groepen	78
Basisschool De Wadden, locatie Boerhaave	
Iedereen een instrument (5-6) voor twee groepen	78
Basisschool De Globe	
Iedereen een instrument (5-6) voor twee groepen	78
Basisschool de Ark Heemstede	
Maak je eigen musical (5-6) voor twee groepen 5/6	45
Voorjaar 2019 ML Programma naschool	NLU
Haarlem Noord Zuid (Vijf deelnemende scholen) gitaar, hoorn, keyboard, viool, klarinet, saxofoon cello	154
Boerhaavewijk (vijf deelnemende scholen) gitaar, viool, dwarsfluit, keyboard	117
Docenturen voor scholing	NLU
Werkbijeenkomst MuziekLab docenten	30
Subtotaal	1861
EINDTOTAAL	4776
Totaal FTE	2,88

Bijlage III Resultaat per project Cultuur in school 2019

Naam	Tot 2050-2051 KC-CC	Totaal ML	2106 CMK	2110 CMK Hst	CM Totaal
Instrumenten		10.078,60			
Reparatie/onh muziekinstrumenten		3.200,87			
Vervoer muziekinstrumenten		8.830,75			
Aanschaf/ontwikkeling lesmateriaal	2.106,38		9,12		
Voorbereiding-scholing-advies	6.898,40	30,00	3.886,96		163,72
PR-communicatie-website		3.258,01	1.492,50		20,00
Voorstellingskosten-cocreatie		3.162,50	11.624,80		80.892,15
Workshops - scholen CMK		3.724,85	107.134,86	2.543,50	23.549,89
Musea					24.110,04
Catering-reis-repr. huur ruimtes	381,88		6.586,45	82,69	580,83
Uren docenten - freelancers	92.164,72	202.238,92	145.727,07	4.927,50	107.032,24
Overige directe kosten			16.830,70		
Totaal Kosten activiteiten	97.338,62	234.524,50	293.292,46	7.553,69	236.348,87
VO opbrengsten					
Cultuurmenu CultuurKeus opbrengsten					-72.269,50
Muziek Lab opbrengsten		-173.558,91			
Kenniscentrum opbrengsten	-3.505,00	0,00			
CMK opbrengsten		0,00	-202.966,23	-7.553,69	
Subsidie gemeente Haarlem	-118.718,00	-90.820,00	-89.389,00		-93.324,00
Subsidie Gemeente Bloemendaal					-23.837,00
Subsidie gemeente Heemstede					-19.920,00
Subsidie gemeente Zandvoort					-20.992,00
Totaal Opbrengsten	-122.223,00	-264.378,91	-292.355,23	-7.553,69	-230.342,50

Bijlage III Resultaat per project Cultuur in school 2019

Naam	PO overige	PO netwerk	HIT	VO	VO netwerken
Instrumenten					
Reparatie/onh muziekinstrumenten					
Vervoer muziekinstrumenten					
Aanschaf/ontwikkeling lesmateriaal			35,32		
Vorbereiding-scholing-advies			207,93		
PR-communicatie-website			223,00		
Voorstellingskosten-cocreatie	4.449,02		14.013,39		
Workshops - scholen CMK	6.474,90		4.315,90	1.559,76	
Musea					
Catering-reis-repr. huur ruimtes	1.430,02		3.012,49	363,75	42,00
Uren docenten - freelancers	2.478,50	4.466,00	26.265,56		3.528,00
Overige directe kosten					
Totaal Kosten activiteiten	14.832,44	4.466,00	48.073,59	1.923,51	3.570,00
VO opbrengsten			-7.520,23	1.785,25	
Cultuurmenu CultuurKeus opbrengsten	10.388,65				
Muziek Lab opbrengsten					
Kenniscentrum opbrengsten					
CMK opbrengsten					
Subsidie gemeente Haarlem		-2.642,00	31.754,00		-2.642,00
Subsidie Gemeente Bloemendaal					
Subsidie gemeente Heemstede					
Subsidie gemeente Zandvoort					
Totaal Opbrengsten	-10.388,65	-2.642,00	-39.274,23	-1.785,25	-2.642,00

Bijlage IV Frictiekosten

Reorganisatie 2014-2015	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2014 tm 2018	Totaal 2014 tm 2019
Wachtgeld-afkoopsommen			€ 754.036	€ 754.036
ABP BWU 2015 en 2016	€ 10.000	€ -	€ 15.117	€ 15.117
Wachtgeld 2018-2019			€ 75.900	€ 75.900
Interim-directeur			€ 154.691	€ 154.691
P&O-financiën inhuur			€ 29.352	€ 29.352
OR			€ 40.379	€ 40.379
Advieskosten/advocaatkosten			€ 173.257	€ 173.257
VHM korting huur			€ 77.550	€ 77.550
VHM cashback afboeking			€ -44.305	€ -44.305
Hoofd afdeling CIS/coördinator CIVT extra			€ 29.723	€ 29.723
Rente lening BNG	€ 11.140	€ 10.140	€ 57.460	€ 67.600
Overige			€ 1.447	€ 1.447
Totaal frictiekosten	€ 21.140	€ 10.140	€ 1.364.607	€ 1.374.747

Reorganisatie 2017	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie tm 2018	Totaal realisatie 2017-2018
Frictiekosten 2017	€ -	€ -	€ 105.281	€ 105.281
Loonheffing bijdrage opzetten eigen bedrijf	€ -	€ -	€ 8.000	€ 8.000
Totaal frictiekosten	€ -	€ -	€ 113.281	€ 113.281

Reorganisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie tm 2018	Totaal realisatie 2017-2018
Juridische kosten beëindigingsovereenkomst	€ -	€ 1.815	€ -	€ 1.815
Beëindigingsvergoedingen	€ -	€ 22.853	€ -	€ 22.853
Totaal frictiekosten	€ -	€ 24.668	€ -	€ 24.668

Bijlage V Activiteitenverslag Cultuur in School

Cultuurcoach

In het eerder uitgevoerde onderzoek (Motivaction 2018) werd door scholen de wens geuit één aanspreekpunt bij Hart te willen hebben. In deze behoefte wordt sinds september voorzien met een pilot in de stadsdelen Noord en Schalkwijk. De cultuurcoach begeleidt de basisscholen bij het ontwikkelen van cultuuronderwijs gekoppeld aan het curriculum. Bij deze begeleiding blijft het niet beperkt tot cultuureducatie onder schooltijd maar wordt ook de verbinding met buitenschools aanbod gelegd. Zo voorziet de cultuurcoach in de wens van de gemeente Haarlem om kunst en cultuur meer zichtbaar te maken in de wijk. Daarbij werkt de cultuurcoach samen met sport en sociaal domein. Na de pilot in Noord en Schalkwijk is het de bedoeling om in stadsdeel Oost een cultuurcoach in te zetten.

Scholingsprogramma

Hart Kenniscentrum Cultuuronderwijs heeft voor het onderwijs een jaaragenda uitgebracht. Hierin zijn scholingen terug te vinden, bedoeld om leerkrachten inspiratie en professionalisering aan te bieden. In het overzicht staan ook andere op het onderwijs gerichte activiteiten genoemd zoals de netwerkbijeenkomsten, HIT en de voor het eerst door Hart zelf aangeboden cursus Interne Cultuurcoördinator voor scholen in de regio Zuid Kennemerland. Bij een deel van deze activiteiten nodigen we ook studenten van de pabo InHolland uit.

Voortgezet onderwijs

Dit jaar is het voor een tweede keer gelukt de subsidie Versterking cultuureducatie in het vmbo toegekend te krijgen. De komende drie jaar zal Hart het Haarlem College begeleiden bij het realiseren van hun aanvraag. Het reeds in gang gezette traject met de Hartenlust Mavo wordt voortgezet. Het kenniscentrum begeleidde bij het schrijven van de aanvraag en zal tijdens de uitvoering van het project als procesbegeleider participeren.

Uitbreiding netwerk cultuurpartners

Bereikcijfers:

Aantal scholen die deelnamen aan CmK:	32 scholen
Aantal scholen die deelnamen aan co-creatie	6 scholen
Aantal leerlingen bereikt op CMK scholen:	7406 leerlingen
Aantal leerkrachten deelgenomen aan CMK:	452 leerkrachten
Aantal cultuurpartners die samenwerkt met CmK school	31 cultuurpartners
Aantal cultuurpartners die deelnamen aan co-creatie:	6 cultuurpartners
Aantal leerkrachten via Cultuur in je Rugzak:	57 leerkrachten/ docenten
Aantal leerkrachten deelgenomen aan netwerkbijeenkomsten	53 leerkrachten

Scholingen

In het kader van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit

Ontmoet de kunstenaar:	12 leerkrachten en 3 cultuurpartners
Themamiddag Innovatief Onderwijs:	23 leerkrachten en 19 docenten VO
Scholing Trainen en coachen:	5 cultuurpartners
Scholing Voor de klas in het primair onderwijs:	11 cultuurpartners

Overig aanbod

Workshop Reis mee (in het kader van de Kinderboekenweek):	8 leerkrachten en 3 studenten
---	-------------------------------

Bereikcijfers Cultuur in je Rugzak 2019

Introdans in samenwerking met de Stadsschouwburg:	16 leerkrachten
Interactieve lezing Begrijpen met je handen	22 leerkrachten/ docenten, 3 cultuurpartners
Grafisch Atelier:	8 leerkrachten
Jaarlijkse bijeenkomst CmK scholen bij Frans Hals Museum:	11 leerkrachten

Haarlems Inter Scholair Tournooi (HIT)

Hart organiseert en realiseert sinds 2012, in goed overleg met minimaal tien VO scholen uit Haarlem en omstreken, het Haarlems Interscholair Toernooi (HIT). HIT bestaat inmiddels 72 jaar en kent een rijke historie waarbij veel verschillende disciplines de revue hebben gepasseerd.

HIT is bedoeld voor leerlingen van 12-18 jaar. Doel van het programma is leerlingen de mogelijkheid te bieden om hun talenten te ontwikkelen en tevens podiumervaring op te doen. Inspirerende vakjury's geven Masterclasses waarbij het laagdrempelig ontwikkelen van het talent centraal staat. Finalisten presenteren zich op één van Haarlems professionele podia. De winnaars treden onder andere op tijdens Bevrijdingspop, K-day, Zomer in de Zaanen, Spaarne stad Concert en het Houtfestival.

Ter inspiratie biedt HIT gedurende het schooljaar een randprogramma van onder schoolse workshops in diverse kunst disciplines. Doel hiervan is om leerlingen die zelf nog niet met hun talent bezig zijn te inspireren om aan kunstbeoefening te gaan doen.

In 2019 waren dit de categorieën waarin de scholieren konden uitblinken: Klassieke Muziek, Singer-songwriters, Bands, Theater, Cabaret, Beeldende Kunst 2 en 3 dimensionaal (waaronder tekenen en schilderen, textiele werkvormen, mode, fotografie en videokunst), Spoken Word en Dans).

HIT in 2019

Voorgaande jaren is ingezet op het professionaliseren van zowel de organisatie van het toernooi, als ook het niveau van de jury's. Daar zijn we in geslaagd. HIT 2019 heeft de volgende opbrengsten gehad;

- Een nieuwe groep deelnemende leerlingen is bereikt, namelijk leerlingen die niet al op een hoog niveau aan kunstbeoefening doen.
- Meer bekendheid voor het project is gegenereerd. Omdat het verloop bij een programma voor jongeren groot is moet steeds worden ingezet op het aantrekken van nieuwe leerlingen;
- Op verzoek van docenten beeldende kunst VO is ook een Masterclass beeldende kunst georganiseerd. Deze is gekoppeld aan de expositie beeldende kunst van HIT.
- De positie van HIT binnen de Haarlemse culturele sector en op scholen is versterkt. Doel was om nog meer samenwerkingen aan te gaan met festivals, kunstenaars en culturele instellingen.
- Een nieuwe manier van aanmelden voor de leerlingen via de nieuwe website van Hart is gerealiseerd.
- De nadruk lag op talentontwikkeling en in mindere mate op competitie;
- Er is meer bekendheid voor HIT gegenereerd d.m.v. het intensiveren van de social media feed.
- Er is meer ruimte geweest voor talentontwikkeling van leerlingen die deelnemen aan HIT in de vorm van persoonlijke coaching door vakjuryleden;
- In 2019 is voor het eerst in alle categorieën een masterclass aangeboden.
- Het prijzenpakket voor leerlingen is vergroot. Met name is ervoor gezorgd dat deelnemers vaker hebben kunnen optreden door het bieden van diverse kleine podia.
- Juryrapporten voor leerlingen zijn geprofessionaliseerd, waardoor zij laagdrempelig verder kunnen met het ontwikkelen van hun talent.
- Ouders van leerlingen zijn in een vroeg stadium betrokken bij het project. Zij zijn op de hoogte gehouden en kregen de mogelijkheid om een vrijkaartje te bestellen voor één van de finale avonden.

Bereik HIT 2019

In 2019 heeft HIT 10.461 leerlingen de mogelijkheid gegeven om aan een of meerder categorieën deel te nemen. 545 leerlingen van 10 verschillende scholen hebben zich gepresenteerd op een professioneel podium of hebben deelgenomen aan het talentontwikkelingsprogramma. Bereikcijfers:

10	deelnemende VO scholen met in totaal 10.461 leerlingen
8	workshops improvisatie theater, Dans, Rap en spoken word op diverse scholen.
7	masterclasses (bands, singer-songwriters, klassieke muziek, dans, cabaret, beeldende kunst 2D, 3D en Spoken Word.)

- 6 finale avonden in de Philharmonie, het Patronaat, de Toneelschuur en Hart
1 expositie beeldende kunst in de openbare ruimtes van Hart van 6 mei tot 14 juni

masterclass en finalisten bands	28 leerlingen
masterclass en finalisten klassieke muziek	12 leerlingen
masterclass en finalisten singer-songwriters	24 leerlingen
masterclass en finalisten dans	23 leerlingen
masterclass en finalisten kleinkunst	12 leerlingen
workshops theater	60 leerlingen
workshops Dans	60 leerlingen
workshops Rap	60 leerlingen
workshops Spoken Word	60 leerlingen
finalisten Spoken Word	15 leerlingen
finalisten Theater	148 leerlingen
expositie en finalisten beeldende kunst	35 leerlingen
jongeren theaterjury	6 leerlingen
hulp leerlingen backstage	2 leerlingen

MuziekLab en Combinatieregeling

We organiseren in 2019 Muziek Lab modules onder schooltijd op 20 scholen, waarvan 15 scholen deelnemen in het kader van de combinatieregeling. Het doel van de combinatieregeling is het bevorderen dat de jeugd tot 18 jaar vertrouwd raakt met één of meer kunst- en cultuurvormen en het onder jongeren stimuleren van actieve kunstbeoefening.

Korting in het kader van de combinatieregeling wordt geboden aan scholen met een doorgaande leerlijn muziekeducatie en scholen met binnen- en buitenschools aanbod.

Een groot deel van de subsidie van de combinatieregeling gaat naar muziekonderwijs in het PO en vanaf september 2019 naar de cultuurcoach in de stadsdelen Schalkwijk en Haarlem-Noord

Daarnaast gaat een klein deel van de subsidie naar het VO, met als doel meer jongeren te stimuleren om aan kunstbeoefening te doen en leerlingen de kans te bieden om hun talenten te ontwikkelen via het Haarlems Interscholair Toernooi.

School in de Wijk

We organiseren in samenwerking met negen scholen instrumentale muzieklessen met een doorgaande lijn van binnen- naar buitenschoolse lessen.

Het programma, waar negen scholen uit twee Haarlemse wijken aan deelnemen, hebben we in 2019 met succes kunnen continueren dankzij de inzet van combinatiefunctionarissen, het School in de Wijk Fonds, het Rabobank Stimuleringsfonds, de Nolte Stichting en een (lage) bijdrage van de ouders. Leerlingen vanaf groep 5 krijgen de kans om op school een muziekinstrument te bespelen en door te stromen naar de naschoolse muzieklessen. In deze lessen is veel ruimte voor de creativiteit van kinderen. Ze leren een instrument bespelen in kleine groepjes en spelen een keer per maand samen met andere kinderen uit de wijk in een van de twee wijkorkesten.

Vol Tarief

Het aantal scholen dat op eigen kracht, dus zonder hulp van de gemeente of andere subsidie MuziekLab modules inkoopt groeit, in 2019 zijn er 2 nieuwe scholen waarop muzieklessen gegeven worden.

Samenwerking en duurzaamheid

De wijkorkesten van Haarlem treden twee keer per jaar op voor de bewoners van een zorgcentrum in de wijk, tot grote tevredenheid van beide partijen. Er is overeenstemming dit de komende jaren te continueren.

Beide wijkorkesten spelen op een buurtfestival in de eigen wijk, ook hier zijn er stevige banden en is uitgesproken dat we de komende jaren de festivals mogen blijven openen, wat een mooie manier is om in de wijk te spelen en ons te laten zien aan de buurt.

Bereikcijfers Muziek Lab/School in de Wijk in 2019

Aantal scholen muzieklessen onder schooltijd:	20 scholen
Aantal scholen naschoolse muzieklessen:	9 scholen
Aantal leerlingen onder schooltijd *:	4000 leerlingen
* minimaal één lessenreeks van 8 tot 10 weken	
Aantal leerlingen die deelnamen aan naschoolse lessen:	120 leerlingen
Aantal leerlingen die meespeelden in het wijkorkest:	65 in Noord en 55 in Schalkwijk

Oranjerfonds

Dankzij bijdrage van het Oranjerfonds voor doorontwikkeling van het project Kinderen Maken Muziek hebben we in schooljaar 2018-2019 diverse zaken kunnen realiseren, zoals onder meer het ontwikkelen van nieuwe arrangementen, het spelen op een buurtfestival, training publieksparticipatie en coaching van docenten. Doel van deze activiteiten is om het draagvlak voor de wijkorkesten te vergroten en om leerlingen beter op hun eigen niveau mee te kunnen laten spelen. Uit de leerlingen enquête kwam naar voren dat 100% van de leerlingen uit het wijkorkest de nieuwe stijl arrangementen een succes vindt.

CultuurMenu Zuid-Kennemerland 2019

1. Inleiding en resultaten

In 2019 realiseerden we het CultuurMenu voor 89 scholen voor primair onderwijs in Haarlem, Heemstede, Bloemendaal en Zandvoort.

Het CultuurMenu is een structureel cultuurprogramma met kwaliteit waarmee kinderen gedurende de basisschoolperiode in aanraking komen met erfgoed en kunstdisciplines: theater, dans, muziek, literatuur, beeldend en audiovisueel. Hierin komen voorstellingen in theaters en concertzalen aan bod, en kleine voorstellingen op school op het gebied van theater, dans, muziek en literatuur. Maar ook museumbezoek en kunstenaars in de klas vertegenwoordigen de verschillende vakgebieden. In Zandvoort bestaat het CultuurMenu uit dans-, muziek-, theatervoorstellingen van professionele gezelschappen in de Krocht, met een workshop op school. Met het CultuurMenu realiseert Hart in samenwerking met bij voorkeur lokale partners een goede basis voor cultuuronderwijs, met zowel

actieve als receptieve activiteiten.

We doen hiervan inhoudelijk en financieel verslag van 2019. Het financiële verslag voegen we voor elke gemeente apart toe bij deze algemene verslaglegging.

In Haarlem is het CultuurMenu opgenomen als basisvoorziening voor cultuureducatie in het convenant tussen de gemeente, schoolbesturen en culturele instellingen.

Hart beschikt over een Kenniscentrum en realiseert CMK met 33 scholen. De projectleiders en medewerkers van deze afdelingen behandelen in hun communicatie met scholen en aanbieders ook het CultuurMenu. Scholen worden bevraagd op hun visie op cultuuronderwijs en daarbij komt aan de orde welke plaats het CultuurMenu hierin heeft. Ook op deze manier houden we in de gaten of het CultuurMenu aansluit bij de wensen en vragen van de scholen.

In het voorjaar van 2019 evalueerden we daarnaast het CultuurMenu als totaalprogramma. Lees hierover op pagina 5.

De scholen uit Zandvoort en de drie scholen die zelf een SO menu samenstellen werden niet benaderd. Met de Zandvoortse scholen bespraken we in 2018 de tevredenheid over het menu. Met de SO scholen doen we dit elk jaar bij de samenstelling van het programma voor het volgend schooljaar.

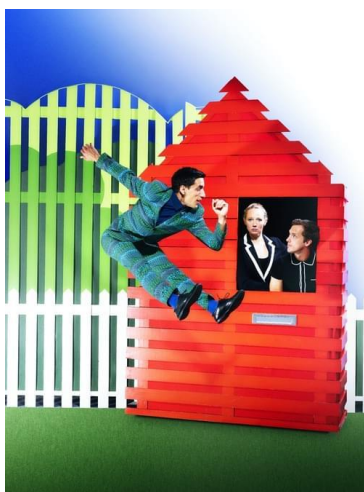
In de gemeente Zandvoort is een ruim budget voor cultuuronderwijs beschikbaar, hierdoor is het mogelijk om voor alle groepen een voorstelling met daarbij een workshop te programmeren.

In de gemeenten Heemstede en Bloemendaal zijn de financiële middelen voor het CultuurMenu beperkter dan in Zandvoort, maar dankzij de koppeling aan Haarlem, waardoor we efficiënt kunnen programmeren, realiseerden we ook in deze gemeenten een kwalitatief goed educatief programma met ruime keuzemogelijkheden.

Resultaten in 2019

- Met aandacht voor lokale initiatieven hebben we een regionaal CultuurMenu gerealiseerd voor 89 scholen voor primair onderwijs, waaronder een eigen menu voor Zandvoort, een aangepast menu voor drie SO scholen in Haarlem en een menu met voornamelijk workshops voor de Internationale Taalklas;
- In **2018-2019** namen ruim 20.000 leerlingen deel aan het CultuurMenu, waarvan 9.300 leerlingen voorstellingen bezochten. Van deze leerlingen bezochten er 8.200 voorstellingen bij de podia. Ongeveer 1.100 leerlingen bezochten een voorstelling op school.
241 groepen (circa 5.300 leerlingen) bezochten een museum of culturele instelling;
258 groepen (circa 5.700 leerlingen) namen deel aan een workshop op school;
In **2019-2020** namen ruim 20.000 leerlingen deel aan het CultuurMenu, waarvan 9.300 leerlingen voorstellingen bezochten. Van deze leerlingen bezochten er 8.300 voorstellingen bij de podia. Ongeveer 1.000 leerlingen bezochten een voorstelling op school.
225 groepen (circa 4.800 leerlingen) bezochten een museum of culturele instelling;
275 groepen (circa 5.900 leerlingen) namen deel aan een workshop op school;
- De scholen evalueerden het CultuurMenu als totaalprogramma. 42 van de 80 scholen die we hebben benaderd reageerden en beoordeelden het CultuurMenu met een gemiddeld rapportcijfer van 8,2. Ook voerden we een verdiepend gesprek met cultuurcoördinatoren van 7 scholen;
- Scholen evalueerden voorstellingen vaker dan in 2018, met ruim 5% meer. Ook museumbezoek is door 10% meer geëvalueerd. De evaluaties van de workshops bleven wat achter en zijn met 7% minder geëvalueerd;

- Voor instellingsmedewerkers hebben we een bijeenkomst georganiseerd met het resultaat dat we verbeterpunten hebben opgehaald en dat we kunnen concluderen dat de aanwezige educatiemedewerkers vinden dat het Menu voorziet in een basisbehoefte en dat het een sterk en helder aanbod is voor scholen;
- In 2019 werden de workshops van 3 kunstenaars bezocht: Daniel Sandu, Andre Accord en Suzanne Zeegers. Ook is een vertelvoorstelling van Lila Luna Verteltheater bezocht in het kader van kwaliteitsbewaking. We bezochten de activiteiten en voerden gesprekken met deze vakdocenten;
- De website maakt het mogelijk dat scholen bij het inschrijven voor het CultuurMenu 2019-2020 voor elke groep kunnen aangeven hoe de activiteit van hun keuze aansluit bij hun onderwijsprogramma of bij hun cultuurbeleid. Het aantal scholen dat hun keuze motiveert is gestegen;
- We realiseerden in het voorjaar 2019 het aanbod Workshops op Maat in het CultuurMenu. Hiervan maakten in 2019 2 Haarlemse scholen gebruik. Er werden 3 Workshops op Maat uitgevoerd.
- In het kader van de Kinderboekenweek ontwikkelde een van onze kunstenaars/docenten een workshop die werd opgenomen in het CultuurMenu. We attendeerden scholen op workshops in het CultuurMenu aanbod die eveneens aansloten bij het thema van dit jaar: Reis mee!
- We realiseerden voor een deel van de scholen in Haarlem Oost Schalkwijk een extra kleutervoorstelling.
- We werkten met de samenwerkingsovereenkomst waarin alle afspraken rond het CultuurMenu zijn vervat.

Vreemde Eend – Het Laagland en Sally Dans

2. Het CultuurMenu in 2019

Door Cultuureducatie met Kwaliteit, waarop het ministerie stuurt en waarbij Hart de scholen en instellingen in de regio graag wil ondersteunen, worden scholen gestimuleerd om op basis van hun eigen ambitie vorm te geven aan hun cultuurbeleid en om hun vragen te stellen aan hun culturele omgeving.

Door de keuzemogelijkheden in het CultuurMenu te verruimen en door bij de verschillende activiteiten de thema's/onderwerpen en doelen aan te geven maken we het voor scholen gemakkelijk om aansluiting bij het onderwijs te maken.

Aansluiting van CultuurMenu bij cultuurbeleid en onderwijsprogramma

Scholen kunnen bij de inschrijving per groep aangeven hoe hun keuze aansluit bij hun cultuurbeleid en/of onderwijsprogramma. Gemotiveerde keuzes krijgen voorrang. Veel scholen motiveerden hun keuze voor een of meerdere activiteiten: 37 scholen uit Haarlem, 10 scholen uit Bloemendaal en 9 scholen uit Heemstede. In Zandvoort is dit niet aan de orde. Zoveel mogelijk scholen/groepen die hun eerste keuzes doordacht motiveerden, kregen deze ook toegekend. Het aantal gemotiveerde keuzes blijft groeien.

Evaluatie van het CultuurMenu

De activiteiten in het CultuurMenu worden sinds jaar en dag goed door ons gemonitord, door ze door scholen te laten evalueren. Van de tevredenheid van de scholen met het totale programma van het CultuurMenu willen we ook graag een goed beeld blijven houden. De collega's van het kenniscentrum en CMK houden hierover vinger aan de pols bij de scholen waarmee zij in contact zijn. Wij deden dit in het voorjaar van 2019 ook door het CultuurMenu als totaalprogramma te evalueren. De 42 responderende scholen (52,5%) gaven het CultuurMenu een gemiddeld rapportcijfer van 8,2. Er is tevredenheid over het aanbod, de kwaliteit en de ruime keuzemogelijkheden. De wensen met betrekking tot het menu gaan voor een belangrijk deel over flexibiliteit in het samenstellen van het CultuurMenu. We vinden het belangrijk om samen met de scholen en de aanbieders te blijven zoeken naar de best mogelijke inhoud en organisatie van het CultuurMenu en blijven hierover in gesprek.

We zijn erg blij met de score van 8,2. Dit geeft aan dat dit basisprogramma voor cultuur in deze regio (met subsidie van de gemeenten en een bijdrage van de scholen) zeer gewaardeerd wordt en daardoor al vele jaren bestaat!

Samenwerkingsovereenkomst

In 2018-2019 hebben we een samenwerkingsovereenkomst opgesteld waarin staat beschreven wat de voorwaarden zijn voor deelname aan het CultuurMenu voor de musea en culturele instellingen. Duidelijk staat omschreven wat Hart van de instellingen verwacht en wat de instellingen mogen verwachten van Hart. Alle partijen tekenden de overeenkomst. We hoopten hiermee de afspraken nog eens onder de aandacht van de aanbieders te brengen, zodat er efficiënter gewerkt en gecommuniceerd zou gaan worden. De overeenkomst had helaas niet het gewenste resultaat en hebben we niet opnieuw gemaakt voor 2019-2020.

Het belang van het onderhouden van het contact werd in individuele gesprekken met de aanbiedende instellingen over de samenwerkingsovereenkomst zeer duidelijk. We gaven hieraan gevolg door een bijeenkomst te organiseren in het najaar van 2019. Hierover meer in het onderdeel Activiteiten in 2019.

3. Activiteiten in 2019

Museumactiviteiten

Scholen konden kiezen uit een ruim en divers museumaanbod. Naast de grote musea, Teylers en Frans Hals, zijn ook de kleinere instellingen veelvuldig bezocht. De bezoekersaantallen van de musea

zijn te vinden in bijlage III.

We organiseerden in september een bijeenkomst voor educatiemedewerkers van instellingen die activiteiten aanbieden in het CultuurMenu. Voor de meeste aanwezigen was het prettig om op te frissen hoe het CultuurMenu is georganiseerd en wordt samengesteld. Doel van de bijeenkomst was om op te halen wat vanuit het perspectief van de instellingen goed gaat in het CultuurMenu en wat er beter kan.

Aanwezigen hebben aangegeven dat het Menu voorziet in een basisbehoefte en dat het een sterk en helder aanbod is voor scholen. De communicatie met Hart wordt als prettig ervaren. Het Menu biedt instellingen een 'Steady flow' aan bezoekers. Het is voor de instellingen prettig dat schoolbezoeken via het Menu geëvalueerd worden. Hieruit halen de educatiemedewerkers waardevolle informatie.

Er zijn ook punten waarop het Menu volgens de aanwezigen nog kan verbeteren; Film zou meer onder de aandacht van de scholen gebracht kunnen worden dan nu het geval is. En de communicatie tussen de instellingen en de scholen verloopt af en toe moeizaam. Deze aandachtspunten worden meegenomen en waar mogelijk gaan wij ermee aan de slag.

Van Rattenvanger tot dijkgraaf
Cruquiusmuseum

Blitstour langs het Lab – Teyler museum

Voorstellingen bij de podia

Het CultuurMenu biedt scholen een unieke mogelijkheid om een kwaliteitsvoorstelling in klassenverband te bezoeken bij de podia. Voorstellingen in de Stadsschouwburg, Philharmonie en Toneelschuur worden geprogrammeerd in nauwe samenwerking met de zalen. Er wordt gezocht naar mogelijkheden voor aansluiting met schoolvoorstellingen op de verschillende vakgebieden, muziek, theater, dans en literatuur. Ook voor film is aandacht in het menu; animatiefilms (HAFF) en IDFA-juniorfilms worden aangeboden. Er wordt voor verschillende leeftijdsgroepen geprogrammeerd zodat er in het CultuurMenu in de verschillende stadsdelen en randgemeenten voor groep 3 t/m 8 voorstellingsbezoek kan worden aangeboden. In 2019 programmeerden we ook enkele voorstellingen in de Luifel.

Voor Zandvoort streven we naar het programmeren van voorstellingen met hoge kwaliteit die gespeeld kunnen worden in de Krocht waar beperkte theatertechniek beschikbaar is.

De bezoekersaantallen van de voorstellingen zijn te vinden in bijlage VI.

Bij voorstellingen geven we zo goed mogelijk de inhoud aan en waar mogelijk de thema's, zodat leerkrachten de aansluiting met hun onderwijs kunnen zoeken. Voorstellingen gaan vaak vergezeld van lesmateriaal met voorbereidende- en/of verwerkingsopdrachten voor op school.

Echter: niet altijd sluiten voorstellingen aan bij hetgeen er op dat moment aan de orde is in de klas. Het is verschillend hoe scholen dit ervaren en hoe ze ermee omgaan: er zijn scholen die dit een probleem vinden; er zijn ook scholen die aangeven ruimte te maken voor de voorbereiding en verwerking omdat ze deze ervaring onmisbaar vinden voor hun leerlingen. Ook zijn er scholen die op basis van de informatie altijd een aansluiting weten te maken met hun beleid of onderwijs bijvoorbeeld met wereldoriëntatie of taal.

Uit de evaluaties blijkt dat veel scholen/leerkrachten graag een les of workshop door een vakdocent willen koppelen aan voorstellingen. Dit wordt gezien als een waardevolle toevoeging aan het bezoek aan een voorstelling bij de podia. Scholen geven aan dat het positief bijdraagt aan de beleving van leerlingen en dat de voorstelling beter wordt ingebed in het schoolprogramma.

In Zandvoort is dit financieel mogelijk en worden in de regel bij alle voorstellingen voorbereidende of verwerkende workshops gerealiseerd. Soms bieden de theatergezelschappen zelf workshops aan bij hun voorstelling. Vaak realiseren we met vakdocenten uit ons netwerk zelf aansluitende workshops voor de Zandvoortse scholen.

Helaas laat het budget in de andere gemeenten het niet toe om bij de voorstellingen in het menu standaard workshops te programmeren. We brengen de door theatergezelschappen ontwikkelde workshops bij voorstellingen onder de aandacht, zodat scholen deze zelf kunnen aanvragen als zij hiervoor financiële middelen hebben. Daar waar we het noodzakelijk vinden voor de toegankelijkheid van de voorstelling, bieden we zelf workshops aan binnen het CultuurMenu.

Boef – Maas

Zwijnenstal – Theater Sonnevance

Gadgets

Ook in 2019 deelden we gadgets uit na elk voorstellingsbezoek door scholen. Met de gadget wordt gecommuniceerd dat de voorstelling is bezocht in het kader van het CultuurMenu en dat deze is georganiseerd door Hart. We willen de ouders op de hoogte brengen van het theaterbezoek van hun kind door deze fysieke herinnering die het mee naar huis neemt. We hopen dat het leidt tot leuke gesprekken thuis. Sinds najaar 2017 is de gadget een stickervel met kunst gerelateerde afbeeldingen

en grappige teksten als 'Hart sticker leuk'. Met het uitdelen van deze gadgets bereiken we de gezinnen van ongeveer 8000 leerlingen per jaar in de regio Zuid- Kennemerland.

Extra kleutervoorstellingen in Haarlem

In April 2019 konden we extra kleutervoorstellingen aanbieden vanuit het CultuurMenu budget. Ongeveer de helft van de scholen uit de regio Haarlem Oost Schalkwijk konden kiezen uit drie voorstellingen.

De interactieve voorstelling 'Aadje Piraatje Viert Feest' van Ton Meijer werd door 257 leerlingen bekeken. De kleuterleerkracht van de Erasmusschool vertelt dat haar leerlingen veel plezier hebben gehad bij de voorstelling.

Zo is er een meisje uit de klas dat later tijdens de sportdag nog eens in de golven wil spelen, zoals ze bij Aadje Piraatje had gezien. De voorstelling 'Aladdin' van Theater Koekla speelde voor 90 leerlingen. Tot slot zagen 340 kleuters de voorstelling 'Van Mij!' van theatergroep Koek en Ui, een verhaal vol humor dat goed aan sloot bij de belevingswereld van de kleutergroepen.

We hopen dat er budget beschikbaar is in 2020 voor de rest van de scholen van dit stadsdeel.

Workshops op Maat

Twee scholen kregen de Workshop op maat toegewezen in het voorjaar van 2019, namelijk de Bavinckschool en de Veronicaschool. Met beide scholen zijn begin 2019 gesprekken gevoerd over de te ontwikkelen workshops die zouden aansluiten bij het cultuurbeleid en/of het schoolprogramma. De Bavinckschool bleek geen gemotiveerde keuze te hebben gemaakt voor een Workshop op Maat. Er was geen behoefte om zelf iets te ontwikkelen en daarom konden zij alsnog voor een bestaande workshop kiezen.

De Veronicaschool had wel een heel duidelijk idee over wat ze wilden gaan doen en ook met wie, maar hier was de wens veel groter dan een eenmalige workshop. Ook was er de behoefte het te ontwikkelen project school-breed in te zetten. Om deze reden is de school in een Co-creatie gestapt met lokale kunstenaar Bianca Jonker en worden zij door het Kenniscentrum van Hart begeleid. Met budget van de Workshops op Maat uit het CultuurMenu, financiën uit CMK en een bijdrage van de school werd dit project gefinancierd.

Ondanks de verandering van naam en duidelijke voorwaarden, komen de wensen en verwachtingen niet overeen met het product dat wij in het CultuurMenu aanbieden met een Workshop op Maat. Het CultuurMenu blijkt hier niet de juiste plek voor. In 2019-2020 wordt dit aanbod teruggetrokken. Voor Op Maat werk kunnen scholen vanaf dan terecht bij het Kenniscentrum.

4. CultuurMenu voor SO scholen en ITK

Voor drie scholen voor speciaal onderwijs in Haarlem hebben we ook in 2019 een apart CultuurMenu gerealiseerd. Het betreft de Van Voorthuissenschool, de Van Gilseschool en de Parel. De wens van de scholen is de activiteiten van het CultuurMenu zoveel mogelijk óp of bij school te laten plaatsvinden. De SO-scholen kiezen ervoor om elk schooljaar een ander vakgebied centraal te stellen, zodat leerlingen in hun schoolperiode met meerdere disciplines in aanraking komen. In 2019 is gekozen voor theater en het thema vriendschap en/of emoties. Er is samenwerking gezocht met lokale partner WereldKinderTheater (WKT). Er is met de Parel en de Van Voorthuissenschool een

programma op maat gemaakt.

Door het vertrek van de cultuurcoördinator van de Van Gilseschool is deze school bij uitzondering dit jaar niet meegegaan in deze samenwerking. In goed overleg koos de school in een later stadium voor theater met Puck van Baarle, een lokale theaterdocent, die workshops verzorgde voor alle klassen.

De scholen zorgen elk jaar voor extra financiële middelen om het project te realiseren en voor de inbedding van de activiteiten in een groter project op school. Deze intentie voor een gezamenlijk programma ondersteunt Hart en wil dat samen met deze SO scholen in de komende jaren blijven realiseren.

Ook de Internationale taalklas wijkt af van het menu. Voor de leerlingen van ITK plannen we in principe vanuit het CultuurMenu geen voorstellingen in de zalen en geen museumbezoek. Deze activiteiten zijn meestal te talig en vervoer is niet te realiseren door de ouders van deze leerlingen.

5. Kwaliteitsbewaking en evaluatie

Alle activiteiten die in het CultuurMenu worden aangeboden kunnen door scholen worden geëvalueerd middels een evaluatieformulier dat zij in een link krijgen toegestuurd. Kritische opmerkingen over activiteiten uit het menu koppelen we terug naar de theatergroepen of uitvoerende aanbieders. En natuurlijk nemen we de wensen en opmerkingen mee in de programmering van het volgend schooljaar.

In 2019 heeft 51,6% van alle leerkrachten de bezochte *voorstellingen* geëvalueerd. Op basis van de evaluatie maakt Hart de programmering voor de komende jaren. We zorgen voor een voorstellingsaanbod dat educatief en uitdagend is, maar dat ook toegankelijk blijft voor de scholen. De gezelschappen en impresariaten sturen we de evaluaties van de scholen zodat ook zij deze informatie kunnen gebruiken bij hun nieuwe producties.

In 2019 heeft 54,7% van alle leerkrachten het *museumbezoek* middels het online formulier geëvalueerd. De respons van de scholen koppelen we terug naar de instellingen waardoor zij worden geïnformeerd over de bevindingen van de scholen en eventuele wensen/verbeterpunten. Dit biedt instellingen de mogelijkheid om hun aanbod op deze punten bij te stellen. De respons van scholen is uitermate belangrijk omdat we hiermee de kwaliteit van het aanbod kunnen bewaken.

In 2019 heeft 52,4% van alle leerkrachten de gevolgde *KIK workshop* op school beoordeeld middels het online formulier. Hiermee houdt Hart zicht op wat er op de werkvloer gebeurt. Ook de kunstenaars ontvangen de formulieren en kunnen waar nodig hun programma bijstellen.

De afgelopen jaren hebben wij aan de hand van het “Hoekse Waard model” evaluatiegesprekken tussen scholen en instellingen georganiseerd en begeleid. Omdat wij het belangrijk vinden dat scholen en instellingen zelf het initiatief kunnen nemen tot dergelijke gesprekken hebben wij besloten om dit vanaf schooljaar 2019-2020 op een andere manier te gaan werken. In het evaluatieformulier dat scholen ontvangen nadat een bezoek is gebracht aan de instelling is een vraag opgenomen waarop de school kan aangeven graag in gesprek te willen gaan met de instelling over de aansluiting van de activiteit bij de wensen van de school. Ook instellingen wordt de mogelijkheid

geboden om bij Hart aan te geven graag met een (test)school in gesprek te willen gaan over nieuwe of bestaande activiteiten.

6. Tegemoetkoming vervoerskosten SO en SBO scholen

Scholen voor speciaal onderwijs bieden we de mogelijkheid om maximaal €50 euro per activiteit te kunnen declareren voor vervoer. Dit is ontstaan als zachte landing nadat het georganiseerde busvervoer naar activiteiten buiten de school door Hart niet langer betaalbaar was. Er wordt nauwelijks gebruik gemaakt van deze vergoeding; in 2019 is er door geen van de betreffende scholen een beroep gedaan op deze regeling. Nog één schooljaar 2020-2021 blijven we deze mogelijkheid aanbieden.

7. Doelen CultuurMenu 2020-2021

- Met aandacht voor lokale initiatieven realiseren we een regionaal CultuurMenu voor 87 scholen primair onderwijs, waaronder een apart menu voor Zandvoort en een aangepast menu voor drie SO scholen in Haarlem en voor de Internationale Taalklas;
- Het realiseren van kwalitatief goede voorstellingen voor Zandvoort, die in de Krocht kunnen spelen. Wanneer de Krocht vanwege de voorgenomen verbouwing en renovatie gesloten is, zullen we de voorstellingen voor schooljaar 2020-2021 realiseren op een andere locatie;
- Het laten ontwikkelen van een planbord door Tuesday (bedrijf dat de Hart-website bouwde) om toewijzen van activiteiten aan scholen te vereenvoudigen. Dit planbord communiceert met zowel Navision als I Doc; de systemen waarmee Hart werkt. Handmatige invoer is niet langer nodig, foutgevoeligheid verdwijnt;
- Het programma van het CultuurMenu is het hele jaar zichtbaar op de website, zodat dit omvangrijke basisprogramma voor cultuuronderwijs voor 87 basisscholen in ons gebied zichtbaar is en gepresenteerd wordt aan de buitenwereld; gemeenten, schoolbesturen, scholen, ouders/verzorgers en belangstellenden;
- Het schriftelijk evalueren van alle activiteiten in het CultuurMenu wordt voortgezet. Leerkrachten kunnen in hun evaluatieformulier aangeven dat zij in gesprek willen met een museum of instelling. Hart zal een gesprek organiseren en faciliteren. Instellingen kunnen op hun beurt aangeven wanneer zij met een (test)school in gesprek willen gaan over nieuwe of bestaande activiteiten.
- Tenminste drie activiteiten van instellingen worden bezocht en met de educatiemedewerkers besproken;
- Tenminste drie workshops van kunstenaars/docenten worden bezocht en met hen besproken;
- Wanneer scholen een activiteit van een instelling voordragen voor opname in het CultuurMenu, zullen we dit honoreren en de evaluatie faciliteren;
- Scholen die in een motivatie aangeven hoe een activiteit uit het CultuurMenu aansluit bij hun beleid en programma zullen we voorrang geven bij hun eerste keuze;
- SO en SBO scholen kunnen tenminste nog één schooljaar gebruik maken van een vergoeding van maximaal €50 per activiteit voor vervoer van hun leerlingen;

- Alle informatie over de scholen en de activiteiten voor het CultuurMenu zijn in het administratieve systeem van Hart onder gebracht, waardoor we scholen beter van dienst kunnen zijn en beter kunnen adviseren;
- Meer informatie zullen we verstrekken over (uitgevoerde activiteiten van) het CultuurMenu aan scholen, aanbieders en ouders met gadgets, artikelen op de site, in de nieuwsbrief en op social media;
- De website zo optimaal mogelijk benutten waardoor scholen de aansluiting van de menu-activiteiten bij thema's, onderwijsprogramma en beleid nog gemakkelijker kunnen vinden. Door: aanbieders te informeren over de meest voorkomende onderwerpen waarop scholen zoeken (kunststijlen, culturele competenties, 21^e eeuwse vaardigheden, thema's) en hen trefwoorden/begrippen te laten formuleren waarop ze door scholen gevonden willen worden voor de specifieke activiteit.

Bijlage I: Activiteiten uitgelicht

Voorstellingen uitgelicht

Zwijnenstal – Theater Sonnevack/Nederlandse Reisopera

Overall zingt het wonderbaarlijke verhaal rond over de gelukkige dieren van de Dierenboerderij, die hun boer hebben verjaagd en nu alles zelf doen. Ze stellen hun eigen regels op, beslissen alles samen en iedereen doet waar hij of zij het beste in is. Zonder De Mens is iedereen gelijk, toch? Zwijnenstal is een spannende, humoristische voorstelling over macht, recht en onrecht. Over leiders en volgers en over de moed die nodig is om nee te zeggen als iedereen zijn mond houdt.

“Fantastisch, wat een goed stuk!”, aldus meester Jaap van de Theresiaschool. “Op de fiets terug naar school vertelde de leerling die naast mij fietste tot in detail het stuk na. Waarbij mij opviel dat ze de onderwerpen in het stuk (democratie als ideaal en het gevaar van dictatuur) in haar woorden zo goed beschreef. Verder heb ik een aantal leerlingen met veel interesse voor dit vak in de groep, zij waren zeer onder de indruk!”

Ruimtevlucht – Het Houten Huis/Holland Opera

Een ruimteschip vertrekt naar een beter leven. Mensen en andere dieren dringen om binnen te komen, maar de selectie is streng. Alleen het beste van het beste mag aan boord. Als het schip opstijgt kijken zij naar de verwoeste aarde. Er is geen tijd om lang te treuren, want zij zijn de elite, het beloofde volk dat de beschaving moet redden. Maar aan boord blijkt een verstekeling... Een beeldende voorstelling vol livemuziek, zang en dans over de ‘verstekeling’ die je onherroepelijk met je meedraagt.

De voorstelling is bijna woordeloos en laat genoeg ruimte over voor de verbeelding van de kijker. Een leerling van de Zuiderpolder na afloop van de voorstelling: *“Ik denk dat de schaduwen slechte*

gedachten zijn.” Er worden grote thema’s aangesneden in de voorstelling. Het bijbehorende lesmateriaal geeft leerkrachten de tools om met hun leerlingen over die thema’s in gesprek te gaan.

Ruimtevlucht - Het Houten huis/Holland Opera

Vreemde Eend – Het Laagland

Alles is netjes, rustig en onder controle in de straat van Buuf en Buur. Totdat er een nieuweling naast hen komt wonen. Met de komst van deze vreemde eend wordt de straat op zijn kop gezet. Staan Buuf en Buur open voor deze nieuweling? En wie is hier nu eigenlijk de vreemde eend?

Vreemde Eend is een dansvoorstelling die gaat over vriendschap, anders zijn en angst voor het onbekende. *“Dit was leuk, pakkend en goed te volgen”*, zegt Juf Margriet van IKC Zuid Kennemerland over de voorstelling. Het uitgebreide lesmateriaal dat bij deze voorstelling ontwikkeld is bevat dans- en theateropdrachten, waarin leerlingen zelf met de thematiek uit de voorstelling aan de slag gaan.

Museumactiviteiten uitgelicht

Beestenboel – Teylers Museum

Zijn er echt dieren die licht geven, of elektrische schokjes?! Waarom zijn sommige dieren eigenlijk uitgestorven? En wat zijn fossielen? Op geheime plekjes in Teylers Museum vind je fossielen van miljoenen jaren oud die je ook mag aanraken!

'Beestenboel' is een verrassende tocht met kijkopdrachten en spelletjes voor groep 3 en 4.

De Al Ikhlāsschool bezocht deze activiteit en gaf deze reactie:

“Wat ontzettend leuk! De activiteit sloot goed aan bij de leerlingen, zij waren vooral erg enthousiast over de herkenning vanuit het verhaal dat wij vooraf hebben gedaan met de klas”.

Een reactie van een leerling van de Al Ikhlāsschool: *“Juf! Dit is de machine die de beer zijn neus pijn heeft gedaan! Dat is gaaf!”*

Beestenboel – Teylers Museum

GIF it Away- Noord Hollands Archief

De depots van het Noord-Hollands Archief zitten bomvol met mooi beeldmateriaal. In GIF it away! mogen leerlingen met reproducties van dit beeldmateriaal een nieuw verhaal maken in een stopmotion video. De video's worden in groepjes gemaakt.

Het programma start met een korte introductie op verschillende beeldcollecties die het archief heeft. Vervolgens krijgen de leerlingen een aantal voorbeelden te zien van stopmotion video's en GIFjes waarbij archiefmateriaal is gebruikt. De leerlingen starten met het schetsen van een storyboard en gaan vervolgens aan de slag met het maken van hun eigen stopmotion video of een aantal korte GIFjes. We gebruiken de cut-out animatie techniek. Dit is een simpele vorm van animeren waarbij stilstaande foto's uiteindelijk samen een bewegende video vormen. De video's worden na deze activiteit naar de leerkracht gemaild.

Groep 8 van De Peppelaer bracht een bezoek aan deze activiteit en deelde met ons de volgende reacties:

Leerkracht: "Leuk idee om stopmotion filmpjes te combineren met geschiedenis van Haarlem!"

Leerling: "Wat leuk juf dat we niet alleen maar moesten luisteren, maar ook echt dingen mochten doen".

Gif it away – Noord-Hollands Archief

Art Workshop – de Vishal

Deze workshop daagt uit, zet de leerling aan het denken, moedigt aan om de mouwen op te stropen en aan de slag te gaan. De getoonde kunst is het uitgangspunt. Daar kijken we naar en praten we over. Daarna gaan we tekenen of schilderen en geven we gestalte aan wat we ervaren hebben. Een ervaren workshopdocent begeleidt de leerlingen.

Groep 5 van OBS de Kring bracht een bezoek aan het museum om deze activiteit te doen.

Een reactie van een leerling die ons is bijgebleven is: "Dat schilderij geeft mij zo'n fijn gevoel!"

Workshops uitgelicht

Hansje en Grietje - Daniel Sandu

Leerlingen uit groep 3 en 4 van de Peppelaer werden verrast door deze docent, die anders is dan anderen. Een Roemeense volksdanser, die gek praat en gekke grapjes maakt. Dat brengt een frisse wind in de school. Geen standaard uitleg, meteen actie. De dans verbeeldt Hansje en Grietje en is niet moeilijk, maar de docent verlangt wel gedetailleerde bewegingen van de leerlingen. Feedback geeft Daniel op persoonlijk – en op groepsniveau. Hij is kritisch, en dat kan in deze les waar iedereen hem met groot enthousiasme en een glimlach volgt.

"Zeer verrassend, uitdagend en vernieuwend!" Maaïke van Dantzig, leerkracht groep 4a van de Peppelaer.

Muziek uit het niets – Andre Accord

Deze muziekworkshop begint met een kort beatbox optreden van de docent. Dat werkt inspirerend! *"Een leerling keek met open mond toe"*, vertelt juf A. Hagens van de Sint Bavoschool. Al gauw mogen de leerlingen zelf aan de slag: eerst maken ze een voor een geluiden door een microfoon en later maken ze gezamenlijk een nieuwe hit, die opgenomen wordt met een loop station. *"Ik vraag voor mijn verjaardag ook zo'n looper, die neem ik dan mee in de klas juf! dan kunnen we dit vaker doen."* (een leerling uit groep 4 van de Sint Bavoschool).

Reis en Dans mee - Suzanne Zeegers

Deze dansworkshop voor kleuters is speciaal ontwikkeld voor het thema van de Kinderboekenweek

2019: Reis mee! In deze zeer actieve les, maken de leerlingen op speelse wijze kennis met de beginselen van de dans. Met verschillende transportmiddelen maken ze een fantasievolle reis over de wereld, met als eindbestemming: de maan! Durf en expressie staan centraal. *“Twee verlegen jongens hebben van begin tot eind mee gedaan”* aldus juf Heidi van de Franciscus Xaveriusschool.

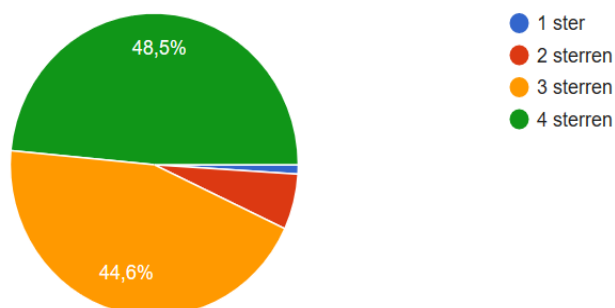

Workshop Reis en dans mee – Suzanne Zeegers

In 2019 heeft 51,6% van alle leerkrachten de bezochte voorstellingen geëvalueerd.

5. Hoeveel sterren geef je deze voorstelling? (van 1 ster = onvoldoende tot 4 sterren = zeer goed)

101 antwoorden

Citaten van leerlingen uit de evaluaties:

“Wat knap dat die meneer zoveel stemmetjes kon doen!”

Leerling uit groep 6 van de Bosch en Hovenschool na het zien van ‘Meis!’ in de Toneelschuur.

“Ik wil later ook astronaut worden!”

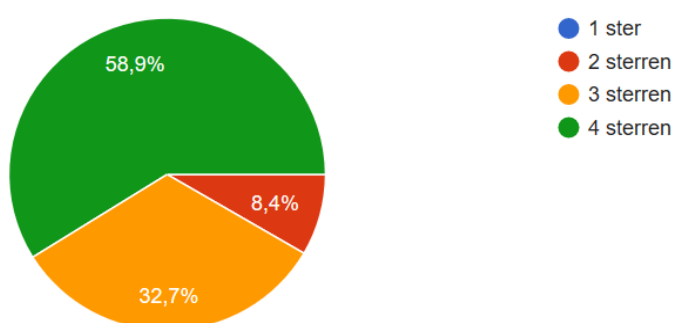
“Dat was echt toveren juf!”

Leerlingen uit groep 7 en 8 van basisschool Al Ikhlāas na het zien van ‘Reis om de wereld in 80 dagen’ in de Toneelschuur.

In 2019 heeft 54,7% van alle leerkrachten het museumbezoek middels het online formulier geëvalueerd

7. Hoeveel sterren geef je deze activiteit? (van 1 ster = onvoldoende tot 4 sterren = zeer goed)

107 antwoorden

Citaten van leerlingen uit de evaluaties:

“Het lijkt wel of alle schutters het doek uitkomen”

Een leerling uit groep 5 van de Beatrixschool tijdens een bezoek aan het Frans Hals Museum.

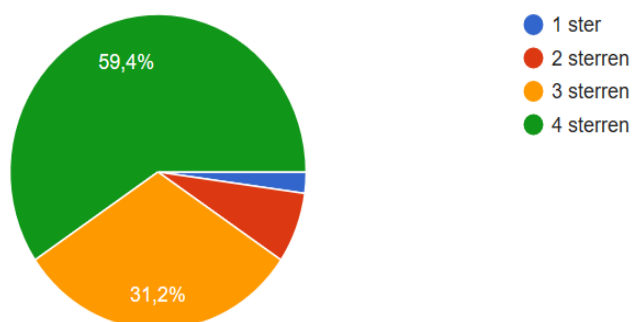
“Wat leuk juf dat we niet alleen maar moesten luisteren, maar ook echt dingen mochten doen.”

Leerling uit groep 8 van De Peppelaer na een bezoek aan het Noord-Hollands archief.

In 2019 heeft 52,4% van alle leerkrachten de gevolgde KIK workshop op school beoordeeld middels het online formulier.

8. Hoeveel sterren geef je deze activiteit? (van 1 ster = onvoldoende tot 4 sterren = zeer goed):

138 antwoorden

"Ik ben helemaal blij van binnen."

Leerling uit groep 1-2A van de Ark na afloop van de workshop 'Groot en klein danst de wereld rond' van Daniel Sandu.

"Juf, gaan we weer de pinguindans doen?"

Leerling uit groep 1-2 van de Aloysiusschool na afloop van de workshop 'Waggel' van Janny Hofman.

Bijlage III: Bezoekersaantallen Musea

AANTAL GROEPEN IN 2018-2019

aangeboden in CM programma en door de scholen
gekozen

aangeboden in CM programma , maar door de scholen
niet gekozen

Musea 2018/2019	Haarlem Centrum / Zuid-West Menu 3 (groep 1,2)	Haarlem Centrum / Zuid-West Menu 3 (groep 5,6)	Haarlem Menu 4 (groep 1,2)	Haarlem Menu 4 (groep 7,8)	Haarlem O-Schalk Menu 2 (groep 1,2)	Haarlem O-Schalk Menu 2 (groep 3,4)	Haarlem N-Z Menu 1 (groep 1,2)	Haarlem N-Z Menu 1 (groep 5,6)	H'ste de Z Menu 2 (groep 1,2)	H'ste de Z Menu 2 (groep 3,4)	B'da al Z Menu 1 (groep 1,2)	B'da al Z Menu 1 (groep 5,6)	H'ste de N Menu 3 (groep 1,2)	H'ste de N Menu 3 (groep 5,6)	B'da al N Menu 4 (groep 1,2)	B'da al N Menu 4 (groep 7,8)	totaal aantal groepen
Teylers museum																	
Uitvinden met Leonardo		7		1								2		2			12
Beestenboel						20				1							21
Blitstour langs het lab				2												3	5
Etsen als Rembrandt				1												1	2
Knetterende elektriciteit				3												5	8
Lichthuizen																	0
Muziek in je oren		4						9						1			14
Naar de top van de MontBlanc								2				2		4			8
Spruitjes in Space!																1	1

Wie wat bewaart heeft wat 1	3			3					6
Frans Hals museum									
Anders dan anders. Filosoferen met kunst		3							3
Ontdek het museum met Sjaak de Suppoost				9		6			15
Smaakmakers! Is dit nou kunst?									0
Spieken mag!			2						2
Verf, verhaal, fantasie!	4			4		2			10
Wie Wat Bewaart Heeft Wat 9			3					2	5
Vishal									
Kunst ontmoeten									0
Aan het werk	10	4		9		4	2	1	30
Kunstfort Vijfhuizen									
Allemaal kleine soldaatjes	5			2		2			9
Daar zijn de soldaten			2	2					4
We gaan aan het werk	2				1	2		2	8
Museum Haarlem									
Ontwerp je eigen stad		2							2

Wie Wat Bewaart Heeft Wat 4										0
NH archief										
Bewaren voor de toekomst		2				2				4
Buiten de lijnen							2			2
Hoe heet jij eigenlijk?		2								2
Janskerk: reizen door de tijd										0
Schatten van de bieb						5				5
Stambomen			1							1
Wie Wat Bewaart Heeft Wat 7										0
Bibliotheek										
Wie wat bewaart heeft wat 5										0
Cruquius										
Van rattenvanger tot dijkgraaf		6	1				6		1	14
Paviljoen Welgelegen										
Buitenplaats mobiel		3	3				1			7
ABC										
Het ABC van architectuur			1							1
Archeologisch museum										
Graaf mee in het museum		1			12	2	2			17

Wie wat bewaart heeft wat 2				2														2
Historische Vereniging Haarlem																		
Wie wat bewaart heeft wat 3																		0
Grote of Sint Bavokerk																		
Wie wat bewaart heeft wat 6																		5
Stichting Erfgoed Haarlem																		
Stappen in de stad																		0
Corrie ten Boom																		
Corrie4Kids																		16
Totaal aantal bezoekende groepen																		241

AANTAL GROEPEN IN 2019-2020

Musea 2019/2020	Haarlem Centrum / Zuid-West Menu 4 (groep 1,2)	Haarlem Centrum / Zuid-West Menu 4 (groep 7,8)	Haarlem em NN Menu 1 (groep 1,2)	Haarlem em NN Menu 1 (groep 5,6)	Haarlem em O-Schalk menu (groep 1,2)	Haarlem em O-Schalk Menu 3 (groep 5,6)	Haarlem em N-Z Menu 2 (groep 1,2)	Haarlem em N-Z Menu 2 (groep 3,4)	H'stede Z Men u 3 (groep 1,2)	H'stede Z Men u 3 (groep 5,6)	B'da al Z Men u 2 (groep 1,2)	B'da al Z Men u 2 (groep 3,4)	H'stede N Men u 4 (groep 1,2)	H'stede N Men u 4 (groep 7,8)	B'da al N Men u 1 (groep 1,2)	B'da al N Men u 1 (groep 5,6)	totaal aantal groepen
Teylers museum																	
Beestenboel								7				4			1		12
Blitstour langs het lab		12															12

Dino's duiden		3	3	4	1	5		3	19
Etsen als Rembrandt	2								2
Knetterende elektriciteit	2								2
Lichthuisje									0
Muziek in je oren		4							4
Naar de top van de MontBlanc		3	3						6
Toen oma een kind was							2		2
Wie wat bewaart heeft wat!								1	1
Frans Hals museum									
Anders dan anders.							2		2
Filosoferen met kunst			2						
Haarlemse Helden.				1					3
Andere Meesters.									
Halsoverkop Museum	2			7			2	4	15
Ontdek het museum met Sjaak Suppoost		8		2				5	15
Smaakmakers! Is dit nou kunst?						1			1
Verf, verhaal, fantasie!			3		3		4		10
Workshop schilderen als Frans			1	3		3			7
Vishal									
Art Tour - Kunst ontmoeten	1								1

Art Workshop - Aan het werk	5	5									3	13
Kunstfort Vijfhuizen												0
Allemaal kleine soldaatjes						4						4
Daar zijn de soldaten				1		2						3
We gaan aan het werk				4								4
Museum Haarlem												
Ontwerp je eigen stad												0
Wie Wat Bewaart Heeft Wat 4											1	1
NH archief												
Bewaren voor de toekomst				1							2	3
Buiten de lijnen												0
GIF ita way!	10									2		12
Hoe heet jij eigenlijk?							1					1
Janskerk: reizen door de tijd												0
Schatten van de bieb												0
Stambomen										2		2
Wie Wat Bewaart Heeft Wat 7												0
Bibliotheek												
Wie wat bewaart heeft wat 5												0
Cruquius												

Van rattenvanger tot dijkgraaf			11	8					2			21
ABC												
Het ABC van architectuur					2	2		3	3		4	14
Archeologisch museum												
Graaf mee in het museum				10		1			2		4	17
Wie wat bewaart heeft wat 2						1			1			2
Historische Vereniging Haarlem												
Wie wat bewaart heeft wat 3						3						3
Corrie ten Boom												
Corrie4Kids		3		1		1				2		8
Totaal aantal bezoekende groepen												222

Bijlage IV: Bezoekersaantallen voorstellingen in de zalen

AANTAL SCHOLEN EN LEERLINGEN IN 2018-2019

	Voorstelling	bestemd voor	gezelschap/Impresariaat	aantal scholen	aantal leerlingen	aantal begeleiders
Stadsschouwburg	Aladdin	3 t/m 6	Theater Terra	14	572	96
	De Familie van Nielie	5 t/m 7	Theatergroep Kwatta	7	305	44
	De Krijtkring	7 & 8	Toneelmakerij	17	717	98
	De Vrekkin	7 & 8	NTjong	7	324	46
	Totaal			45	1918	284
Philharmonie	Caravan	4 t/m 6	Oorkaan	6	351	23
	De Paraplu	3 & 4	TOEAC	7	340	26
	Totaal			13	691	49
Toneelschuur	Bruno wordt een superheld	3 & 4	Orkest Max Tak	13	632	88
	De Jokkebrokker	5 & 6	Floris van Delft	14	743	116
	Gewoon Held	7 & 8	Het Laagland	9	469	64
	Martin Luther King	7 & 8	Urban Myth	8	420	59
	Robotje	3 t/m 6	NTjong	10	510	69
	Trekvogels	5 t/m 8	Vrije Voeten	5	176	24
	Vadertje & Moedertje	4 & 5	Bonte Hond	4	223	30
	Zeven Sloten	3 & 4	Calefax	7	344	48
	Totaal			70	3517	498
Filmschuur	IDFA	7 & 8	IDFA	7	303	40
	Totaal			7	303	40

De Krocht	Benjamin de Beer	5 & 6	Theater in School	7	269	45
	De Kleine vuurtorenwachter	3 & 4	Valentijn Producties	7	258	44
	Vos en Haas in gevaar	1/2	Houtjetouwtje	7	303	59
	Wagners Ring	7 & 8	Garage TDI	7	201	34
	Totaal			28	1030	182
Nationale Opera en Ballet	Zwanenmeer	6 t/m 8	Het Nationale Ballet	5	368	51
	Totaal			5	368	51
Luifel	Oorlogsgeheimen	7 & 8	Theater in School	12	493	66
	Totaal			12	493	66
Op scholen	Bakkertje Bor	1/2	Lilaluna Verteltheater	2	220	
	Buzz 4 naar de maan	7 & 8	Unieke Zaken	5	290	
	De verwende prinses	3 & 4	Lilaluna Verteltheater	1	62	
	Een poepje van eigen deeg	1/2	Lilaluna Verteltheater	2	105	
	Het grote geheim van Ridder Rudolf	3 & 4	Lilaluna Verteltheater	2	62	
	Toeloeloe en Harrie	1/2	Lilaluna Verteltheater	2	140	
	iSocial	7	Theatergroep Zwerm	1	90	
	Totaal			15	969	
TOTAAL AANTAL LEERLINGEN					9.290	

AANTAL SCHOLEN EN LEERLINGEN IN 2019-2020

	Voorstelling	bestemd voor	gezelschap/Impresariaat	aantal scholen	aantal leerlingen	Aantal begeleiders
Stadsschouwburg	Peter Pan	4 t/m 8	Theater Terra	17	698	102

	Totaal			17	698	102
Toneelschuur	Kannonenvoer	3 & 4	Het Laagland	11	428	60
	Lampje	5 t/m 8	Maas	11	929	124
	Meis	3 t/m 7	Boeschoten & Guthman	5	200	29
	Mevrouw Ophelia	5 t/m 8	Het Filiaal	11	473	66
	Niet wiet, wel nel	3 t/m 6	Hoge Fronten / Lieke Benders	17	752	112
	Reis om de wereld in 80 dagen	5 t/m 8	Beumer en Drost	10	455	65
	Ruimtevlucht	5 t/m 8	Het Houten Huis	4	225	31
	Vreemde Eend	3 & 4	Het Laagland	9	456	61
	Wirwar	3 t/m 8	Laura van Hal	8	465	62
	Zwijnenstal	5 t/m 8	Theater Sonnevank	10	411	57
	Totaal			96	4321	601
Filmschuur	IDFA	7 & 8	IDFA	7	246	31
	HAFF	7 & 8	Holland Animation Festival	3	234	33
	Totaal			10	480	64
De Krocht	Boef	1 & 2	Maas	5	293	37
	Dance Hypes	7 & 8	Static	5	220	28
	Dansparels	3 & 4	Sally	5	259	33
	Superloeser	5 & 6	Lefkop	5	261	33
	Totaal			20	1033	131
Nationale Opera en Ballet	Frida	7 & 8	Het Nationale Ballet	2	143	20
	Totaal			2	143	20
Luifel	De Rattenvanger	5 & 6	I. van Dril & M. Schreuder	11	655	88

Op scholen	Oorlogsgeheimen	7 & 8	Theater in School	6	304	44
	Totaal			17	959	132
	Bakkertje Bor	1 & 2	Lilalune Verteltheater	8	608	
	Buzz Kigotte	5 & 6	Unieke Zaken	4	296	
	Een poepje van eigen deeg	1 & 2	Lilalune Verteltheater	4	294	
	Het grote geheim van Ridder Rudolf	3 & 4	Lilalune Verteltheater	5	340	
	Het mysterie van het Oude Slot in Heemstede	5 & 6	Lilalune Verteltheater	2	170	
	Leeuwenmoed	3 & 4	Lilalune Verteltheater	3	322	
	Toeloeloe en Harrie	1 & 2	Lilalune Verteltheater	3	324	
	Totaal			32	2354	
TOTAAL AANTAL LEERLINGEN					9.988	